

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De secundo

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

persecutionibus scribit: *Solum tantummodo nomen in Christianis damnabatur.* Idem adhuc hodiè Lutheranis accidit, ab hostibus veritatis, Nonne ipsi blasphemant bonum nomen, à quo denominati sumus? *Jac. 2. v. 7.* Verùm quid mirum? sunt cæci & cæcorum Duces, *Mate. 15. v. 14.*

2. *Tanquam homines supina inconsiderantia,* qui inconsideratè, quasi frivola res sit, Christianorum sanguinem effundunt, non considerantes, quod Deus aliquando illorum sanguinem judicaturus, & vindicaturus sit, *Apoc. 6. v. 10.* hoc inde est, quia verà Dei cognitione destituuntur, & Scripturam aspernantur, hinc omnis, qui non cum ipsis facit, gravis etiam illis est ad videndum, *Sap. 2. v. 14.*

Perpendamus modò, quanto Pontificiù rapiantur zelo, ratione Missæ, invocationis Sanctorum, Processionis, prohibitionis carnis, & similibus hominum traditionum, omni Scripturæ fundamèto destitutorum. Contrà nos tanquam hæreticos excommunicant, & damnant, propter veram Religionem ex omni parte cum Scripturâ consentientem. Nonne verò absurdissimi, qui pretiosum à vili, lucem à tenebris, separare nequeunt, semper errantes corde, *Psal. 95. v. 10.* & tenebras magis diligentes, quàm lucem, *Joh. 3. v. 19.* & ut, quod res est, dicamus: qui claudunt Regnum cælorum ante homines: ipsi non intrant, nec introeuntes intrare sinunt, *Matth. 23. v. 13.*

De Secundo.

*S*equitur *Medela,* quæ fluit

1. *Ex Christi curâ.* Ad Patrem enim abiturus, & visibilem præsentiam suam Apostolis suis subtracturus, alium ipsis Para-

cletum promittit, à Patre mittendum. Hoc maximopere indigebant Apostoli, quibus enim odio infensissimo eos prosequebatur, ut quasi cum scorpionibus habitarent, *Ezech. 2. v. 6.* tanquam purgamenta mundi, omnium peripsema, *1. Cor. 4. v. 13.* & nisi hunc Paraclerum habuissent, mirum non fuisset, si petuissent in afflictione suâ, *Psal. 119. v. 92.* Propterea optimè Christus illis consuluit, quando Spiritum sanctum illis misit à Patre suo, quo adversus Spiritum mæroris & homicidii confirmati sunt, ut cum Paulo dicere potuerint: In omnibus tribulationem patimur, sed non angustiamur, *2. Cor. 4. v. 8.*

Cum Præpositus pincernarum Pharaonis in locum suum restitutus esset, succedentibus prosperis, oblitus est Interpretis sui Josephi, *Gen. 40. v. ult.*

Hoc verò Servator minimè fecit: sed ad dexteram Dei Patris exaltatus, Apostolorum memor, Spiritum sanctum visibiliter super eos effudit, ut quasi renovati, omnibus linguis magnalia Dei locuti fuerint, *Act. 2. v. 11.*

Adhuc hodiè non orphanos relinquet fideles suos, *Joh. 14. v. 18.* sed Spiritum gratiæ, *Hebr. 10. v. 30.* Spiritum precum, *Zach. 12. v. 10.* Spiritum sapientiæ, *Esa 11. v. 2.* Spiritum potentiæ, *2. Tim. 1. v. 8.* Spiritum adoptionis, *Rom. 8. v. 15.* cordibus nostris immittet, ne in ullis anxietatibus desperemus: sed Spiritu ferventes, spe gaudentes, in tribulatione patientes semper inveniamur, *Rom. 12. v. 12.* Dominus enim memor est nostri, & benedicit nobis. Benedicit domui Israel, benedicit domui Aaron, benedicit omnibus, qui timent Dominum pusillis cum majoribus, *Psal. 115. v. 12.*

II. *Ex Spiritus sancti natura.* Describitur enim

I. *Tanquam Consolator.* Hoc encomion ei *καὶ ἕξουσι* competit, quia est summus Consolator in omnibus adversitatibus, & plus solatii afferre potest, quàm mundus afflictionis inferre. Est enim verus Deus cū Patre & Filio, nec loquitur nuda verba, sed opera, quæ loquitur facit. Ezech. 17. v. ult.

Cum Demetrius Phalaræus à Magistratus officio deponeretur, & in exilium ageretur, confirmabat eum Crates, dicens: Quid mœstus es? Nihil mali accidit tibi, hoc enim modo gravi onere levatus es, quod Imperium post se trahit. Hoc solatiū quidem non plane aspernandum erat. Sed Spiritus tamē efficacius consolatur, quando exules Christi ita erigit: In domo Patris mei mansiones multæ sunt, Joh. 14. v. 2.

Simile solatium suppeditat Spiritus S. in omnibus ærumnis, ideò confidamus in omnibus afflictionibus, & in morte quoq, speremus, quia ejusmodi Paracletum habemus, qui certos nos reddit, quod momentanea levitas tribulationis nostræ, supra modum in sublimitate æternæ gloriæ pondus operetur in nobis, 2. Cor. 4. v. 17. ad quam passiones hujus temporis non condignæ sunt, Rom. 8. v. 18.

II. *Tanquam Testificator,* cui omnes credere, ejusque testimonio nos subicere debeamus. Testimonium enim ille perhibebit de me ait Servator. Hoc factum per prædicationem Evangelii, adeò enim cordatos Apostolos reddidit, ut virtute magna testimonium reddiderint resurrectionis Jesu Christi, Act. 4. v. 33. ubi in Gr. est vox *ἀνελθόντων*, quæ innuitur, quod hanc *παρρησία* non à seipsis habuerint, sed à Sp-

ritu sancto acceperint, & sic de thesauro ejus aliquid depromentes reddiderint, hinc Servator: Non estis vos, qui loquimini, sed Spiritus Patris vestri, qui loquitur in vobis, Matth. 10. v. 20.

Sed & idem adhuc hodie fit per internam certitudinem, quam Christus in cordibus fidelium operatur. Non enim Spiritum servitutis accepistis in timore, Rom. 8. v. 15. In hoc certò confidere possumus: Si enim testimoniū hominum accipimus, testimoniū Dei majus est, 1. Joh. 5. v. 9.

III. *Ex Crucis usura.* Eò collineat Christus, quando dicit, se hæc locutum esse discipulis, ut si crux ingruat, nō offendatur, sed remiscantur, quod idem dixerit illis.

Hinc elucescit, quod quemadmodum Deus in initio Creationis omnia ordinavit, in numero, pondere & mensura, Sap. 11. v. 21. ita etiam cūjuslibet crucem libaverit, quam magna; trutinaverit, quam gravis; & dinumeraverit, quam longa futura sit: plus minus neque Dæmon neque mundus nocere valet: Capilli capitis etiam numerati sunt, Matth. 10. v. 30.

Cum Hispani novum orbem sibi subjecissent, magnam sævitiam in incolas exercabant, quibus, quod apud nos asini, equi, boves, ferunt, trahunt vehunt, ferendum, trahendum, vehendum imponebāt. Quinimò durius adhuc tractabant illos, dum singuli sæpè centum & octoginta librarum onera, per iter centum & ducentarum leucarum transportare cogebantur, ut multi myriades hoc ipso occubuerint. Ita Deus noster in nos non affectus est: sed licet suis quandoque onus imponat, tamen & eorum salus est, Psal. 68. v. 20. nec patitur quæquam venturam, supra d, quod potest, 1. Cor.

1. Cor. 10. v. 13. iccirco non modo de cruce prædicavit in verbo suo, sed & liberatio semper adjuncta est: Multæ tribulationes justorum: & de omnibus his liberabit eos Dominus, Psal. 34. v. 20. Quando proinde concionem ejus de cruce impleri videmus, non dubitemus, quin & promissio futuræ liberationis implenda sit: neque enim in æternum dabit afflictionem justo, Psal. 55. v. 23. sed liberabit nos ab omni opere malo, & salvum faciet, in Regnum suum cœleste, 2. Tim. 4. v. 18.

De Tertio.

Restat *Cautela*, quæ tribus absolvitur Regulis, quarum

I. *De Christo testare.* Id Christus ab Apostolis requirit, propterea ait: Et vos testimonium perhibebitis, quia ab initio mecum estis. In Græco est vox *μαρτυρεῖται*, quæ & imperativæ & indicativæ exponi potest. Primo ita, ut sit, testimonium perhibetote, ut Cyrillus & alii veterum Doctorum exposuerunt. Deinde testimonium perhibetis & perhibere potestis, intellige, in præsentia, quando id requiritur, quod innocens sum, & hostibus meis anam persecutionis minime præbuerim, sed potius salutem eorum pro vitili procuraverim. Lutherus in futuro expressit, testificabimini, *ih̄r werdet zeugen* ex indole Hebraicæ linguæ, vi cuius sæpe præsens ponitur, & futurum intelligitur. Quicquid hujus sit, quomodo cunque capiatur, parum refert: hoc tamen firmum manet, quod Apostoli Christi testes esse debeant, idque propterea quia ab initio cum Christo fuerint, ejusque miracula non

modo viderint: sed & conciones ejusdem audierint, Luc. 1. v. 2. Act. 10. v. 41. 2. Joh. 1. v. 18.

Cætero qui, Christum variis testibus usum, quibus mundo se revelarit, novimus: Testimonium de eo perhibuerunt omnes Prophetæ, Act. 10. v. 43. sancti Angeli, qui Pastoribus Bethlehemiticis natiuitatem ejus annunciarunt, Luc. 2. v. 10. Pastores ipsi glorificantes & laudantes Deum in omnibus, quæ audierant, Luc. 2. v. 20. Magi ex Oriente, qui venerant adorare eum, Matth. 2. v. 2. Simeon & Hanna Luc. 2. v. 30. 38. Johannes Baptista, qui venit in testimonium, ut testimonium perhiberet de lumine, Joh. 1. v. 7. Quin & Deus Pater ipse, inquit, Hic est Filius meus dilectus, hunc audite, Matth. 3. v. 17. c. 17. vers. 5. hinc nubem nos testium circumpositam habere dicimus, si adspiciamus in Ducem fidei & consummatorem Jesum, Hebr. 12. v. 1. 2.

Hodie testimonium hoc omnibus fidelibus verbi ministris demandatum est, ut Ministerium Spiritus obeant in his terris, 2. Cor. 3. v. 6. iccirco Spiritum sanctum bifariam habent: Semel pro seipsis, ut alii Christiani, super quos in lavacro regenerationis Spiritus sanctus effunditur, Tit. 3. v. 5. Deinde ratione officii, sunt enim organa Spiritus sancti, & quicquid faciunt, non ipsi faciunt sed Spiritus sanctus, qui per ipsos efficaciter operatur, 1. Thess. 4. v. 8.

Sicut igitur hîc Spiritus sanctus, Spiritus veritatis dicitur: ita etiam illos, qui minus ejus obeunt, in omnem veritatem ducturus est, Joh. 16. v. 13. ut minus dubitemus, quicquid inspiratione Spiritus sancti